

Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՏՈՆԸ ԵՎ ՍԱՐԿԱՎԱԳԱԿԱՆ ՋԵՌՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Ս. Ստեփանոսը Քրիստոսի փառավոր ու անթափանչ գործի համար նահատակված առաջին մարտիրոսն է։ Նրա կյանքի և գործունեության մասին խոսվում է «Գործք առաքելոց»-ի Զ—Է գլուխներում։

Երբ Երուսաղեմի քրիստոնյա առաջին համայնքի մեջ հավատացյալների թիվը սկսեց աճել, անհրաժեշտություն զգացվեց 12 առաքյալների կողքին ընտրել 7 օգնականներ, որպեսզի առաքյալները նվիրվեին Աստուծո խոսքի քարոզության սրբազան գործին, իսկ 7 օգնականները (Ստեփանոս, Փիլիպպոս, Պրոքորոն, Նիկանորա, Տիմոկեա, Պարմենա, Նիկողայոս) աղքատներին նպաստ բաժանեին, որբերին և այրիներին հոգատարություն ցույց տալին և սուրբ Սեղանին սպասարկություն անեին։

Այս ընտրված 7 անձինք եկեղեցու մեջ ճանաչվեցին «սարկավագ» անունով։ «Սարկավագ» բառը նշանակում է օգնական, գործակից, սպասավոր։ Առաջին անգամ այս բառին հանդիպում ենք Փիլիպ. (Ա. 1) և Ս. Տիմոթեոսի (Գ. 8) թղթերում։

Սարկավագները, բացի վերոհիշյալ պարտականությունները կատարելուց, զբաղվում էին նաև ավետարանչությամբ։ Հատկապես նշանավոր են Ստեփանոսի և Փիլիպպոսի քարոզությունները։ Փիլիպպոսը քարոզում էր Սամարիայում (Գործք Ը 5) և ինքն էր,

որ դարձի բերեց եթովպացի ներքինին (Գործք Ը 37—38)։

Իսկ Ստեփանոս սարկավագը «շնորհներով և զօրությամբ լեցված մարդ, ժողովրդի մեջ զարմանալի գործեր և մեծամեծ նշաններ էր անում» (Գործք Զ 8)։ Հատկապես նշանավոր են նրա վիճաբանությունները լիբիացիների, կյուրենացիների և ալեքսանդրացիների ժողովարանների անդամների և կիլիկեցի ու ասիացի հրեաների հետ (Գործք Զ 9)։

Նշանավոր է նաև ստյանի առջև արտասանված Ստեփանոսի ճառը (Գործք Է 2—53), ուր մեծ հմտությամբ վերլուծության է ենթարկում Իսրայելի կրոնական պատմությունը Աբրահամից մինչև Մովսես՝ ունկրդիների միտքը պատրաստելով քրիստոնեության մասին իր տալիք պատգամների համար։

Ատյանը ս. Ստեփանոսին անհրավոր են մահվան է դատապարտում։

Եվ այն պահին, երբ վայրի զազանների ճման հրեաները հոշոտում էին սրբին, նա, քրիստոնյային հատուկ մեծագույն ներողամտությամբ, աղոթում էր. «Տէր, սա մեղք մի համարիր դրանց» (Գործք Է 59)։

Այս սուրբ, ազատամիտ ու ներողամիտ անձնավորությունը իր հերոսական նահա-

տակությամբ մեծագույն դաս է հանդիսացել հետագա սերունդների համար:

Ս. Ստեփանոսի տոնը, սակայն, ավանդաբար մեր վանքերում և եկեղեցիներում համարվում է մասնավոր տոնը սարկավագների և ժառանգավոր սաների:

հյուսիսային թևում գտնվող ս. Ստեփանոսի խորանի առաջ:

Հավարտ նախատոնակի արարողության Մայր տաճարի լուսարարապետ տ. Հուսիկ եպիսկոպոսը դպրության չորս աստիճաններ է տալիս Գ դասարանի 7 ուսանողների, ու-

Քառանգյալան ձեռնադրություն Մայր տաճարում՝ ձեռամբ տ. Տիրան արքեպիսկոպոսի (1972 թ. հոկտեմբերի 15)

Այս գեղեցիկ ավանդությունը պահվել է նաև Մայր Աթոռում, Ս. Տ. Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց Հայրապետի գահակալության օրերին:

Ս. Ստեփանոսի տոնը տոնն է Մայր Աթոռի միաբան ու ուսանող սարկավագների, որոնք ամեն տարի մեծ խանդավառությամբ ոգեկոչում են անունն ու հիշատակը իրենց մտատիպար և եկեղեցու առաջին նահատակ ու նախավկա ս. Ստեփանոսի:

Այս տարի էլ ս. Ստեփանոսի տոնը, դեկտեմբերի 25-ին, եղավ արտագին առիթը նման հանդիսությունների և հոգևոր ուրախության:

Դեկտեմբերի 24-ին, կիրակի օրը, երեկոյան, ողջ միաբանությունն ու հոգևոր ճեմարանի ուսանողությունը մասնակցում են նախատոնակին, որը կատարվում է տաճարի

րար կրելու իրավունք՝ Ա լսարանի 5 ուսանողների, և կիսասարկավագական աստիճան՝ Բ լսարանի 9 ուսանողների:

Դեկտեմբերի 25-ին, երկուշաբթի օրը, առավոտյան, Մայր տաճարում պաշտվում է ժամերգությունը: Հնչում են օրվա սրբին նվիրված «Նահատակ բարի Բրիստոսի», «Այսօր դասը» և «Ընդ երկնայնոց» շարականները:

«Փառք ի բարձունս»-ի ժամանակ Մայր Աթոռի 15 սարկավագներ, սաղավարտ ի գլուխ, բուրվառներով և տապանակներով, զույգ-զույգ դուրս են գալիս ավանդատնից և, ըստ ավագության, շարվում ս. Ստեփանոսի խորանի առաջ:

Առավոտյան եկեղեցական արարողության վերջին պահն է: Հնչում են «Նահասարկավագ և առաջին մարտիրոս» և «Ստեփանոս

քաղցրիկ տատրակ» մեղեդիները, որով և ավարտվում է արարողությունը:

Ժամը 10-ին սկսվում է ս. պատարագը, որը մատուցում է հոգևոր ճեմարանի փոխտեսուչ տ. Արիս Ծ. վրդ. Ծիրվանյանը:

ման հավատարիմ սպասավորները Աստուծո ա. Սեդանին, և օրհնում նրանց ուխտը:

Ժամը 15-ին ճեմարանի սեղանատանը տրվում է ճաշկերույթ՝ ի պատիվ Մայր Աթոռի նորընծա սարկավագների:

Նորընծա սարկավագները փոխտեսուչ տ. Արիս Ծ. վրդ. Ծիրվանյանի հետ

Ս. պատարագի սկզբում Մայր տաճարի լուսարարապետ տ. Հուսիկ եպս. Սանթրոյանը կատարում է Բ լսարանի 9 ուսանող սարկավագների ձեռնադրությունը: Մայր տաճարի կամարների տակ թնդում է «Աստուածային և երկնային շնորհ» տաղը: Խարտավիլակի պաշտոնը կատարում է տ. Արիս Ծ. վրդ. Ծիրվանյանը, որը և ձեռնադրությունից հետո խոսում է բովանդակալից խրատական՝ «Ջի լուծն իմ քաղցր է, և բեռն իմ փոքրոգի» (Մատթ. ԺԱ 30) բնաբանով:

Հավարտ ս. պատարագի նորընծա սարկավագների խումբը, տ. Հուսիկ սրբազանի և տ. Արիս Ծ. վարդապետի գլխավորությամբ, առաջնորդվում է Վեհարան՝ ստանալու Հայոց Հայրապետի օրհնությունը: Ն. Ս. Օծությունը մասնավոր ջերմությամբ և սիրով է ընդունում Իր հոգևոր զավակներին, խրատում նրանց՝ լինել ս. Ստեփանոսի նը-

Սեդանին նախագահում է տ. Հուսիկ եպիսկոպոսը՝ կողքին ունենալով տ. Արիս Ծ. վրդ. Ծիրվանյանին:

Ծաշին ներկա են նաև հոգևոր ճեմարանի դասախոսական կազմը, որոնցից Ա. Հատիտյանը, Գր. Գյուլյանը, Պ. Ծահրազյանը, Ս. Անթոյանը բովանդակալից և խրատալի խոսքերով շնորհավորում են Մայր Աթոռի սարկավագների տոնը:

Ուսանողները ճաշկերույթի խանդավառությունը ավելացնում են մի շարք երգերի ոգեվորիչ կատարումով:

Հանուն նորընծա սարկավագների երախտագիտական և շնորհակալական խոսք է ասում Գրիգոր սրկ. Քեշիշյանը:

Մայր Աթոռը, ազգիս Վեհափառ Հայրապետը դեկտեմբերի 25-ին մի անգամ ևս ապրեցին հոգևոր հնձի բերկրանքը 9 նորընծա սարկավագների ձեռնադրությամբ:

Բ լսարանի 9 սարկավագները միական ու միախորհուրդ, իրենց ազատ կամքով, սրտի թելադրանքով ու թրթիռով, ձեռնադրությանը ընդունեցին հայ եկեղեցու սպասավորության առաջին աստիճանը խորհրդանշող սարկավագական ուրարը: Այս քայլը մեր տղաների հոգեկան չափահասության, մտածումի և զգացմունքների, ծառայության ոգու և հասունության պայծառ գրավականն էր:

Հանուն «Էջմիածին» ամսագրի խմբագրության ջերմորեն շնորհավորում ենք նորընծա սարկավագներին, խորապես գնահատում նրանց այս նվիրումի և զոհողության ոգին, հայ եկեղեցուն ծառայելու այս խոստումնալից զինվորագրությունը՝ մաղթելով, որ նրանք լինեն «մշակք առանց ամօթոյ»:

Մայր Աթոռում կատարված այս սարկավագների ձեռնադրությանը հայ եկեղեցու սպասավորության կանչված ընտիր հոգիների հավերժական աշակերտության ոսկե շրջայի վրա ավելանում է ևս 9 նոր օղակ:

«Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս և Տէր ընկալաւ զիս» (Սաղմ. ԻԶ 10):

Բարեշնորհ Ավետիք սարկավագ Արթինյան. ծնվել է Ռումինիայի Պրայիլա քաղաքում, 1953 թվականին: Ավարտել է տեղի ումինական դպրոցի 8-րդ դասարանը: 1967 թվականին ընդունվել է հոգևոր ճեմարան:

Բարեշնորհ Հրանտ սարկավագ Աղաջանյան. ծնվել է 1954 թվականին Ռումինիայի Պրայիլա քաղաքում: Ավարտել է տեղի ռումինական դպրոցի 8-րդ դասարանը: 1967 թվականին ընդունվել է հոգևոր ճեմարան:

Բարեշնորհ Միսակ սարկավագ Մարգարյան. ծնվել է 1955 թվականին Էջմիածնում: Ավարտել է տեղի Խ. Աթույանի անվան միջնակարգ դպրոցի 8-րդ դասարանը: Հոգևոր ճեմարան է ընդունվել 1968 թվականին:

Բարեշնորհ Հարություն սարկավագ Սարգսյան. ծնվել է 1950 թվականին Լեհիսկանում: Ավարտել է տեղի միջնակարգ դպրոցը 1967 թվականին: 1969 թվականին ընդունվել է հոգևոր ճեմարան:

Բարեշնորհ Գրիգոր սարկավագ Քեշիշյան. ծնվել է 1952 թվականին Բելյուրում: Սովորել է Վենետիկի ս. Ղազար վանքում: 1970 թվականին ընդունվել է հոգևոր ճեմարան:

Բարեշնորհ Հակոբ սարկավագ Զմրուխտյան. ծնվել է 1953 թվականին Բելյուրում: Ավարտել է տեղի Վ. Թեքեյան վարժարանը: 1970 թվականին ընդունվել է հոգևոր ճեմարան:

Բարեշնորհ Գրիգոր սարկավագ Զմրուխտյան. ծնվել է 1954 թվականին Բելյուրում: Ավարտել է տեղի Վ. Թեքեյան վարժարանը: 1970 թվականին ընդունվել է հոգևոր ճեմարան:

Բարեշնորհ Վաչե սարկավագ Նալբանդյան. ծնվել է 1954 թվականին Բելյուրում: Ավարտել է Կիպրոսի Մեյքոնյան վարժարանը: 1971 թվականին ընդունվել է հոգևոր ճեմարան:

Բարեշնորհ Ռոբերտ սարկավագ Նազարյան. ծնվել է 1948 թվականին Երևանում: Ավարտել է տեղի Մ. Արեղյանի անվան միջնակարգ դպրոցը 1966 թվականին, իսկ Երեվանի պետական համալսարանի ֆիզիկայի ֆակուլտետը՝ 1971 թվականին: Ընդունվել է Մայր Աթոռ որպես միաբան և հետևում է հոգևոր ճեմարանի լսարանական բաժնի դասընթացներին:

ՍԱՄՎԵԼ ՍԱՐԿԱՎԱԳ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

